

Znakovi zlostavljanja

Djeca mogu pokazivati neka od sljedećih ponašanja i kao rezultat svojih razvojnih teškoča. Važno je uočiti drastične ili nagle promjene u ponašanju:

- Znanja o seksualnom ponašanju koja nisu primjerena dobi djeteta.
- Agresivno ili povučeno ponašanje.
- Dijete se bojići na određeno mjesto ili ostati s određenom osobom ili izražava strah od ljudi općenito.
- Neobjašnjive ozljede.
- Autodestruktivno ponašanje ili samoozljeđivanje.

Udruga roditelja „Korak po korak“ – Regionalni
trening centar ICAP-a za Hrvatsku

Illica 73, 10000 Zagreb
Tel./fax: 01 48 55 578
E-mail: udruga_roditelja@korakpokorak.hr
www.udrugaroditeljakpk.hr

International Center for Assault Prevention (ICAP)
900 Hollydell Court, Sewell, NJ 08080, USA
www.internationalcap.org

CAP

(čit. kap, akronim od Child Assault Prevention)

**Prevencija
zlostavljanja djece
s intelektualnim
teškoćama**

Udruga roditelja "Korak po korak"
u suradnji s

International Center for Assault Prevention (ICAP)

„CAP za djecu s intelektualnim teškoćama“ je program prevencije zlostavljanja djece namijenjen djeci s intelektualnim teškoćama.

Provodi ga Udruga roditelja „Korak po korak“, Zagreb, Ilica 73, u suradnji s International Center for Assault Prevention – ICAP, Sewell, NJ, SAD.

Program se provodi uz suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH.

Činjenice

- 1 od 4 djevojčice i jedan od 5-7 dječaka prije svoje 18. godine iskuse neki oblik seksualnog zlostavljanja.
- Nažalost, novija istraživanja pokazuju da su djeca s teškoćama u razvoju izložena nasilju čak i češće, što znači da su još ranjivija na zlostavljanje od ostale djece.
- U preko 80% slučajeva seksualnog zlostavljanja djece počinitelji su osobe koje ona poznaju i vjeruju im.
- Istraživanja pokazuju da osobe s intelektualnim teškoćama u 90-99% slučajeva poznaju one koji ih zlostavljaju.
- Djeca s intelektualnim teškoćama su skupina posebno ranjiva na zlostavljanje jer su ovisna o više drugih ljudi koji im osiguravaju različite vrste skrbi.
- Važno je naglasiti da seksualno zlostavljanje nije primarno motivirano seksualnom željom. To je prvenstveno izraz moći. Zlostavljači žele kontrolirati svoje žrtve i nad njima dominirati. Oni upravo i traže žrtve koje se neće opirati i pružati otpor.

Obučavanje odraslih

CAP za djecu s intelektualnim teškoćama izvodi se kroz 3 aktivnosti:

predavanje za djelatnike ustanova
predavanje za roditelje
radionice za djecu

Predavanja za odrasle uključuju:

Pregled problema seksualnog/ fizičkog zlostavljanja djece.
Analizu učinkovitih prevencijskih strategija i CAP-ov pristup smanjenju ranjivosti djece.
Detaljan opis radionica za djecu.
Upute za pristup djetetu u krizi: što u slučaju kad dijete otkrije zlostavljanje.
Pregled znakova koji ukazuju na moguće zlostavljanje djeteta.
Zakonske odgovornosti oko prijavljivanja zlostavljanja.
Pregled izvora pomoći u zajednici.

Radionice za djecu

Radionica se provodi tijekom 5 dana u trajanju od oko pola sata dnevno.

Za svaki dan pripremljeni su materijali koji učenicima olakšavaju sudjelovanje u igrokazima, kao i materijali za utvrđivanje naučenoga.

Igrokazi koji se koriste u radionici predstavljaju 3 najčešće situacije zlostavljanja s kojima se djeca susreću: dijete protiv djeteta (bullying), odrasli neznanac protiv djeteta i poznata odrasla osoba protiv djeteta.

Igrokazi pružaju prilike za učenje djelotvornih strategija za prevenciju i postupanje u opasnim situacijama.

Sadržaji su razvojno-primjereni i koriste jezik koji djecu ne zastrašuje već osnažuje i poučava prevencijskim strategijama.

Nakon provedbe radionica reakcije djece su iznimno pozitivne. Djeca imaju više znanja i svjesnija su mogućnosti prevencije napada.